

Jarosław Acalski

Matura w Jedynce

Bardzo ważnym elementem procesu edukacji młodzieży w szkole ponadpodstawowej, czy wcześniej ponadgimnazjalnej, jest egzamin dojrzałości. Od 2005 r. ma on charakter zewnętrzny, to znaczy, że efekty kształcenia oceniają egzaminatorzy Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Taka ewaluacja pozwala uniknąć subiektywizmu w ocenie stanu wiedzy i poziomu umiejętności zdających maturę. Wyniki każdego zdającego można odnosić do wyników jego rówieśników w skali szkoły, w skali miasta, w skali województwa czy wreszcie w skali kraju. Taka interpretacja danych egzaminacyjnych daje również wyobrażenie o jakości kształcenia w danej szkole. Ilustruje też poziom motywacji zdających, którym wysokie wyniki są niezbędne w procesie rekrutacji na studia wyższe.

W I Liceum Ogólnokształcącym im. Cypriana Kamila Norwida w Bydgoszczy przygotowanie do egzaminu dojrzałości ma charakter systematycznego, uporządkowanego procesu. Uczniowie pracują na lekcjach z arkuszami egzaminacyjnymi, aby poznawać ich strukturę, sposób konstruowania zadań, weryfikować wiedzę na różnych etapach nauki. Zwieńczeniem tych zabiegów dydaktycznych są tak zwane matury próbne, do których arkusze opracowują instytucje wspierające edukację w Polsce albo Centralna Komisja Egzaminacyjna. Ciekawym

polem badawczym są różnice pomiędzy wynikami egzaminów próbnych i tych rzeczywistych, organizowanych w maju każdego roku szkolnego. W przypadku naszej szkoły są one imponujące. Oznaczają bowiem niekwestionowany przyrost wiedzy i umiejętności zdających od momentu przeprowadzenia diagnozy w listopadzie, styczniu czy marcu do egzaminu maturalnego w maju. Po każdej sesji egzaminacyjnej czekamy na wyniki z gdańskiej OKE równie niecierpliwie jak nasi uczniowie.

Zaprezentowane tu wybrane wyniki absolwentów z ostatniego dziesięciolecia są źródłem satysfakcji kadry pedagogicznej I Liceum Ogólnokształcącego. Dotyczą one przedmiotów zdawanych w zakresie rozszerzonym i są wyrażone w skali staninowej, ponieważ wyniki wyrażone w postaci procentów nie dają wyobrażenia o poziomie sukcesu dydaktycznego. Staniny, do których trafiają co roku innej wielkości dane egzaminacyjne, to narzędzie obiektywne. Istotę skali staninowej przedstawia poniższa tabela:

<i>Numer i nazwa stanina</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	najniższy	bardzo niski	niski	niżej średni	średni	wyżej średni	wysoki	bardzo wysoki	najwyższy
<i>Udział pro- centowy wyników</i>	4%	7%	12%	17%	20%	17%	12%	7%	4%

W latach 2012-2021 wyniki z języka polskiego zawsze mieściły się w szóstym staninie. Inne przedmioty lokują się w staninie szóstym lub siódmym. Tak dzieje się w przypadku historii, języka angielskiego, biologii, matematyki i geografii. Chemia w 2020 r. i fizyka w 2014 r. uplasowała się wyjątkowo w staninie piątym, w pozostałych latach uczniowie osiągnęli z tych przedmiotów wyniki sytuujące się w staninie szóstym. W zależności od przedmiotu i poziomu trudności arkusza egzaminacyjnego w kolejnych sesjach, stanin szósty odpowiada wynikom z przedziału: 63-72%. W zdecydowanej większości takie wyniki pozwalają

naszym absolwentom sprostać wymaganiom rekrutacyjnym na studia wyższe. W razie niepowodzenia, na najbardziej obleganych kierunkach studiów, absolwenci aplikują w kolejnych latach, najczęściej poprzedzając ten krok kolejnym podejściem do egzaminu maturalnego. W ostatnim dziesięcioleciu najwięcej zdających zadeklarowało ponowne zdawanie chemii i biologii. Większość zdających znacznie poprawia swój wcześniejszy wynik egzaminacyjny i dzięki temu rozpoczyna studia na wymarzonym kierunku.

W każdej sesji przystępuje do wymienionych wyżej egzaminów porównywalna liczba zdających. Dzięki temu prezentowane dane mają charakter obiektywny. Wyniki byłyby mało rzetelne, gdyby pomiędzy sesjami istniały drastyczne różnice w liczbie zdających. Trudno zestawiać stuprocentowy wynik laureata olimpiady przedmiotowej jako jedyne go zdającego egzamin w jednej sesji z wynikami trzydziestu zdających w kolejnej sesji.

W I LO w każdym roku przystępuje do matury około 190 abiturientów. Oprócz standardowej wiązki przedmiotów obowiązkowych zdawanych w zakresie podstawowym, nasi uczniowie przystępują do dwóch, trzech lub czterech przedmiotów dodatkowych zdawanych w zakresie rozszerzonym. Do sporadycznych należą wybory sześciu przedmiotów czyli ich maksymalnej liczby i z reguły dotyczą szkolnych omnibusów albo niezdecydowanych. Żadna konfiguracja przedmiotów w zakresie rozszerzonym nie jest dla nas zaskoczeniem. Absolwentom klas matematyczno-fizycznych zdarza się zdawać historię, a ci kończący naukę w klasach humanistycznych przystępują do rozszerzonej matematyki. Liczba przystępujących do matury z rozszerzonego języka angielskiego, biologii i chemii jest w naszym liceum najwyższa, drugie miejsce w rankingu zajmują: matematyka i język polski w zakresie rozszerzonym. Na miejscu trzecim jest geografia, a tuż za nią – historia i fizyka.

Sesja w 2023 r. oznacza nową formułę egzaminacyjną przeznaczoną po raz pierwszy dla absolwentów czteroletniego liceum. Odebraliśmy już wstępne deklaracje uczniów klas czwartych i na podstawie tych dokumentów można

stwierdzić, że preferencje egzaminacyjne nie uległy zmianie. Uczniowie dokonali podobnych wyborów jak ich starsi koledzy przystępujący do matury przeznaczonych dla trzyletniego liceum. Do matury w maju 2023 przystąpi 189 absolwentów Jedynki. Dokonali wstępnych wyborów przedmiotów rozszerzonych w następujący sposób:

- Język angielski - 154
- Matematyka - 77
- Biologia - 58
- Geografia - 54
- Chemia - 47
- Język polski - 40
- Fizyka - 26
- Historia - 20
- Inne przedmioty (WoS, informatyka, historia sztuki, język hiszpański) – poniżej 10

Mamy nadzieję, że zachowamy dotychczasowy poziom wyników, chociaż wymagania stawiane młodzieży w tej wersji matury są zdecydowanie większe.